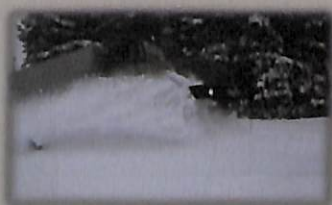

ВКДП 3(7)-00(01).01

КЕРІВНИЦТВО ДІЇ В УМОВАХ НИЗЬКИХ ТЕМПЕРАТУР

ЛИСТОПАД 2019

ОБМЕЖЕННЯ ЩОДО РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:

Обмежень для розповсюдження не має.

ЦЕНТР ОПЕРАТИВНИХ СТАНДАРТІВ І МЕТОДИКИ
ПІДГОТОВКИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ СПІЛЬНО
З ГОЛОВНИМ УПРАВЛІННЯМ ПІДГОТОВКИ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Прим. №__

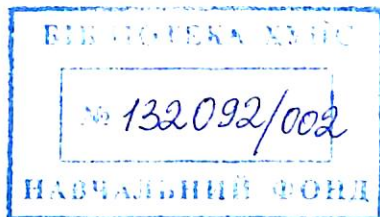
ВКДП 3(7)-00(01).01

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник Головного управління підготовки
Збройних Сил України – заступник начальника
Генерального штабу Збройних Сил України
полковник

Олексій ТАРАН

"19" 11 2019 року

КЕРІВНИЦТВО**ДІЇ В УМОВАХ
НИЗЬКИХ ТЕМПЕРАТУР**

Військова керівна
деталізована
публікація ОВУ,
командирам
військових частин
(підрозділів) з
порядку дій в умовах
низьких температур

ЛИСТОПАД 2019
ОБМЕЖЕННЯ ЩОДО РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:
Обмежень для розповсюдження не має.
ЦЕНТР ОПЕРАТИВНИХ СТАНДАРТІВ І МЕТОДИКИ
ПІДГОТОВКИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ СПІЛЬНО
З ГОЛОВНИМ УПРАВЛІННЯМ ПІДГОТОВКИ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

ПЕРЕДМОВА

Ця військова керівна деталізована публікація (далі – Керівництво) розроблена Центром оперативних стандартів і методики підготовки Збройних Сил України спільно з Головним управлінням підготовки Збройних Сил України.

Це Керівництво передбачено для підготовки особового складу військових частин (підрозділів) Збройних Сил України, які готуються або вже виконують завдання в умовах низьких температур.

В Керівництві розглядаються особливості дій особового складу та підрозділів в умовах низьких температур на тактичному рівні.

Усі питання, що стосуються цього Курсу водіння, надсилати до Головного управління підготовки Збройних Сил України на такі адреси: 030168, м. Київ, Повітрофлотський проспект, 6, Головне управління підготовки Збройних Сил України, АСУ “Дніпро” usvir@ysvr.dod.ua, АСУ “Сєдо-М” – індекс 348 (контактний телефон розробників для надання зауважень та пропозицій – 62-22-297) або Центру оперативних стандартів і методики підготовки Збройних Сил України на такі адреси: 10014, м. Житомир, вул. Велика Бердичівська, 17а, Центр оперативних стандартів і методики підготовки Збройних Сил України, АСУ “Дніпро” standart@kvdv.dod.ua, АСУ “Сєдо-М” – індекс 360 (контактний телефон розробників для надання зауважень та пропозицій – 68-32-050).

ЗМІСТ

	ПЕРЕДМОВА	4
	ВСТУП	8
	ПОСИЛАННЯ НА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ	9
	ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ	10
	ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	11
1	ХОЛОДНІ РЕГІОНИ	12
1.1	Температурні періоди	12
1.2	Кліматична характеристика	13
1.3	Гори	14
1.4	Моря, річки та озера	15
2	СПОРЯДЖЕННЯ ТА ЕКІПРУВАННЯ	16
2.1	Принципи підбору одягу	17
2.1.1	Ізоляція	17
2.1.2	Принцип шаровості	17
2.1.3	Вентиляція	18
2.2	Основні принципи збереження тепла тіла	18
2.2.1	Застосування основних принципів збереження тепла тіла	18
2.2.1.1	Утримання особистого одягу в чистоті	18
2.2.1.2	Уникання перегріву	18
2.2.1.3	Шаровість одягу	19
2.2.1.4	Утримання особистого одягу сухим	19
2.3	Екіпування	19
2.3.1	Індивідуальні засоби для відпочинку	20
2.3.2	Засоби захисту очей	20
2.3.3	Засоби для пересування взимку	22
3	ІНЖЕНЕРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	23
3.1	Інженерна розвідка	23
3.2	Фортифікаційне обладнання районів (позицій) військ (сил)	26
3.2.1	Профілі траншей, ходів сполучення і окопів в зимових умовах.	28
3.3	Улаштування та утримання інженерних загороджень та здійснення руйнувань	31
3.4	Підготовка та утримання шляхів руху військ (сил)	32
3.5	Подолання загороджень (руйнувань) та влаштування переходів через перешкоди	33
3.6	Влаштування та утримання переправ	33
3.7	Розмінування місцевості та об'єктів	33
3.8	Електропостачання військ (сил) та об'єктів	34

3.9	Добування і очищення води та обладнання пунктів водопостачання	35
3.10	Маскування військ (сил) та об'єктів	35
4	ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ В УМОВАХ НИЗЬКИХ ТЕМПЕРАТУР	36
4.1	Особливості дій в наступі	36
4.2	Особливості дій в обороні	37
4.3	Особливості організації та ведення розвідки	38
4.3.1	Особливості розвідки в наступі	39
4.3.1.1	Підготовка та ведення розвідки спостереженням	39
4.3.1.1.1	Демаскуючі ознаки	42
4.3.1.1.1.1	Траншеї та окопи	43
4.3.1.1.1.2	Кулеметний окоп	43
4.3.1.1.1.3	Артилерійські системи та ПТКР	43
4.3.1.1.1.4	Танки	43
4.3.1.1.1.5	Міномети	44
4.3.1.1.1.6	Спостережні пости	44
4.3.1.1.1.7	Радіолокаційні станції наземного виявлення	44
4.3.1.2	Особливості підготовки та ведення пошуку	44
4.3.1.3	Особливості підготовки та здійснення нальоту	46
4.3.1.4	Особливості підготовки та проведення засідки	46
4.3.1.5	Особливості дій бойових розвідувальних (розвідувальних) дозорів	47
4.3.1.6	Особливості підготовки та проведення розвідки боєм	47
4.3.1.7	Особливості ведення артилерійської розвідки	48
4.3.2	Особливості розвідки в обороні	50
4.3.2.1	Підготовка та ведення розвідки спостереженням	51
4.3.2.2	Особливості підготовки до проведення пошуку та засідки	52
4.3.2.3	Особливості дій бойових розвідувальних (розвідувальних) дозорів	52
4.3.1.4	Особливості ведення артилерійської розвідки	52
4.4	Підготовка підрозділів	53
4.4.1	Особливості планування та проведення навчань	53
5	НАДАННЯ ПЕРШОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПЕРЕОХОЛОДЖЕННІ, ОБМОРОЖЕННІ	55
5.1	Обмороження I ступеню	55
5.2	Обмороження II ступеню	56
5.3	Обмороження III ступеню	57
5.4	Обмороження IV ступеню	58
5.5	Локальне холодове ураження	58

5.5.1	Загальні симптоми	58
5.5.2	Особливості надання медичної допомоги	59
5.6	Попереджувальні заходи проти переохолодження	60
Додатки:		
	СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (ДЖЕРЕЛ)	
	ДЛЯ ЗАМІТОК	

ВСТУП

При веденні бойових дій в умовах низьких температур командири та їх підлеглі повинні планувати боротьбу з двома ворогами: навколишнім середовищем та противником.

Дії підрозділів в умовах низьких температур можуть бути надзвичайно ускладнені природними явищами, температурою, сильними вітрами тощо. Під час дії в умовах низьких температур передбачається використання спеціалізованого одягу, обладнання, виконання спеціальних процедур для боротьби з наслідками холодної погоди та особливостей у виконанні тактичних дій.

В навчальних центрах (підрозділах) повинні розроблятися програми підготовки (відпрацьовуватись завдання (стандарти підготовки) для підготовки військовослужбовців за комплексною тематикою з урахуванням впливу погодних умов. Особливу увагу необхідно приділяти підготовці підрозділів до ведення бойових дій в різних видах бою, переміщенню по глибокому снігу, способам фортифікаційного обладнання та маскуванню позицій, а також питанням тилового та технічного забезпечення в умовах низьких температур.